

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

im. Mikołaja Kopernika w Brzesku

ROK SZKOLNY 2024/2025

(klasy III i IV)

Program doradztwa zawodowego dla liceum ogólnokształcącego zawiera:

I. Podstawy prawne

II. Założenia ogólne programu

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

V. Warunki i sposoby realizacji programu

VI. Weryfikacja efektów zajęć – zamiast oceniania

VII. Ewaluacja programu

I. Podstawy prawne

Prowadzenie działań związanych z doradztwem edukacyjno - zawodowym reguluje m.in.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.- Prawo oświatowe,(Dz.U. z 2018r., poz. 996) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.

- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r w sprawie doradztwa zawodowego

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137,poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r., poz. 1591). Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej... prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78 poz. 483)1: nakłada na władze publiczne obowiązek „organizowania i wspierania poradnictwa i szkolenia zawodowego” (Art. 65 pkt. 5)

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół: narzuca na szkoły obowiązek ustalenia dla poszczególnych klas i oddziałów tygodniowy rozkład zajęć, a w szkołach dla dorosłych prowadzących zajęcia w formie zaocznej – semestralny rozkład: zajęć z doradztwa zawodowego.

II. Założenia ogólne programu

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczniów liceum ogólnokształcącego systemowej koncepcji doradztwa zawodowego, rozumianego jako uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Głównym założeniem programu jest dobór treści zajęć w odniesieniu do procesu świadomego kształtowania własnej kariery z uwzględnieniem zmian rozwojowych uczniów, które warunkują ich realizację na każdym etapie edukacyjnym.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów: Poznawanie własnych zasobów; Świat zawodów i rynek pracy; Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Treści są sukcesywnie pogłębiane/poszerzane w kolejnych latach kształcenia. Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia na poziomie liceum ogólnokształcącego, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń,

kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

-uczeń:

1.1 Sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);

1.2 Określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;

1.3 Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.4 Rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno - zawodowej;

1.5 Analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno - zawodowej;

1.6 Określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

– uczeń:

2.1 Analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskania w kontekście wyborów edukacyjno - zawodowych;

2.2 Analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów edukacyjno - zawodowych;

2.3 Porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy – w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;

2.4 Konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy

2.5 Określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej;

2.6 Sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców

2.7 Przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;

2.8 Charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;

2.9 Charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno - zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

– uczeń:

3.1 Korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego:

3.2 Określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

3.3 Analizuje możliwości uzupełniania, uzyskiwania i poszerzania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.4 Wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

– uczeń:

4.1 Ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno - zawodowej;

4.2 Sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno - zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

4.3 Dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi;

Cel ogólny i cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego są spójne z celami kształcenia ogólnego w liceum ogólnokształcącym. Cele uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego i zadania szkoły oraz cele edukacji poszczególnych przedmiotów (podstaw przedsiębiorczości, wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego, języka angielskiego itp...) co umożliwi realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych oraz innych zajęciach, wspomagających uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu realizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

KLASY I

L.P	Temat zajęć uwzględniający treści programowe	Klasa	Termin	Osoba odpowiedzialna
1.	"Portfolio , czyli dokumentuj i organizuj swój rozwój. Obudź w sobie ducha postępu.(1.1)	Klasy 1	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
2.	Moje zasoby i nieodkryte obszary.(1.2)	Klasy 1	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
3.	Wady i zalety wykonywania danego zawodu. Planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej.(1.4)	Klasy 1	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
4.	Moje predyspozycje zawodowe cz. I (1.5)	Klasy 1	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciele wychowawcy.
5.	Moje predyspozycje zawodowe cz. II (1.5)	Klasy 1	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciele wychowawcy.
6.	Moje wartości a praca i etyka zawodowa w literaturze i kulturze. (1.6)	Klasy 1	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciele języka polskiego.

KLASY II

L.P	Temat zajęć uwzględniający treści programowe	Klasa	Termin	Osoba odpowiedzialna
-----	--	-------	--------	----------------------

1.	Wybieram zawód. Moja mapa zawodów. (2.1)	Klasy 2	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
2.	Zderzenie z rynkiem pracy nie musi boleć. (2.2)	Klasy 2	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
3.	Zdrowie w pracy. Zdrowa praca. (1.3)	Klasy 2	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciele biologii.
4.	Egzamin "z siebie"- czyli jak zaprezentować się na rozmowie o pracę. (2.7)	Klasy 2	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciele języka angielskiego.
5.	Instytucje rynku pracy - charakterystyka. (2.9)	Klasy 2	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
6.	Mój profil klasy a wymagania rekrutacyjne uczelni wyższych. (3.4)	Klasy 2	W ciągu całego roku szkolnego.	Wychowawca klasy.

KLASY III

L.P	Temat zajęć uwzględniający treści programowe	Klasa	Termin	Osoba odpowiedzialna
1.	Wykorzystanie nowych technologii i Internetu w poszukiwaniu dalszych form kształcenia	3A1, 3A2, 3B1,3C, 3D, 3G1, 3G2.	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciel wychowawca.

	formalnego, nieformalnego i pozaformalnego. (3.1)			
2.	Dlaczego warto uczyć się przez całe życie? (3.2)	3A1, 3A2, 3B1,3C, 3D, 3G1, 3G2.	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
3.	Zintegrowany System Kwalifikacji - co to jest i do czego służy? (3.3)	3A1, 3A2, 3B1,3C, 3D, 3G1, 3G2.	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
4.	Zatrudnienie ma znaczenie. (2.3)	3A1, 3A2, 3B1,3C, 3D, 3G1, 3G2.	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciel przedsiębiorczości.
5.	Moje zasoby a potrzeby i oczekiwania pracodawców oraz wymagania rynku pracy. (2.4)	3A1, 3A2, 3B1,3C, 3D, 3G1, 3G2.	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciel przedsiębiorczości.
6.	Moje pierwsze doświadczenie zawodowe. (2.5)	3A1, 3A2, 3B1,3C, 3D, 3G1, 3G2.	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciel przedsiębiorczości.
7.	Europass- zaprezentuj siebie oraz ucz się i pracuj w całej Europie. (2.6)	3A1, 3A2, 3B1,3C, 3D, 3G1, 3G2.	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciel przedsiębiorczości.
8.	Zakładanie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Instytucje wspomagające proces zakładania	3A1, 3A2, 3B1,3C, 3D, 3G1, 3G2.	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciel przedsiębiorczości.

	własnej działalności gospodarczej. (2.8)			
--	--	--	--	--

KLASY IV

L.P	Temat zajęć uwzględniający treści programowe	Klasa	Termin	Osoba odpowiedzialna
1.	1. Techniki zarządzania sobą w czasie, jako istotny element planowania. (4.1)	4A1, 4A2, 4BD, 4C, 4G.	W ciągu całego roku szkolnego.	Nauczyciele wychowawcy.
	2. Planuję realizację celu. (4.1)	4A1, 4A2, 4BD, 4C, 4G.	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
2.	Bez planu nie zadziała - Tworzenie Indywidualnego Planu Działania (IPD). (4.2)	4A1, 4A2, 4BD, 4C, 4G.	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.
3.	Etapy podejmowania decyzji. Techniki pomocne przy podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych. (4.3)	4A1, 4A2, 4BD, 4C, 4G.	W ciągu całego roku szkolnego.	Doradca zawodowy.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- a. podczas grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- b. w trakcie bieżącej pracy z całą klasą prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą oraz innych zajęciach
- d. w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego lub innych specjalistów (psycholog, pedagog, pedagog specjalny), wychowawców, nauczycieli;
- e. podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. Szkolne Dni Kariery, Tydzień Przedsiębiorczości, zajęcia wykorzystujące gry edukacyjne- Branżowe Symulacje Biznesowe REVAS, Chłopska Szkoła Biznesu, Oil City- galicyjska gorączka czarnego złota) lub poza nią (np. udział w Targach Edukacyjnych).

Działania związane z doradztwem zawodowym są zaplanowane w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) i realizowane przez całą kadrę pedagogiczną pod kierunkiem doradcy zawodowego.

Istnieje możliwość indywidualnego kontaktu uczniów i rodziców z doradcą zawodowym i innymi specjalistami wspomagającymi proces podejmowania decyzji (psycholog, pedagog, lekarz medycyny pracy itp.).

Działania doradcze obejmujące rodziców uczniów w formie spotkań indywidualnych mają na celu przygotowanie ich do wspierania swoich dzieci w planowaniu kariery oraz w podejmowaniu i zmianach decyzji edukacyjno-zawodowych.

W realizację programu doradztwa zawodowego są włączeni przedstawiciele instytucji zajmujących się doradztwem zawodowym – zwłaszcza specjaliści z poradni psychologiczno-pedagogicznych, Powiatowego Urzędu Pracy, przedstawiciele pracodawców oraz innych instytucji edukacyjnych (uczelnia wyższych, szkół policealnych).

Doradztwo zawodowe na poziomie liceum ogólnokształcącego jest ukierunkowane na:

- a. kształtowanie proaktywnych postaw uczniów wobec pracy i edukacji,
- b. kształtowanie sprawczości uczniów, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań i są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.
- c. eliminacje stereotypów dotyczących ról społecznych i zawodowych
- d. wspieranie uczniów przy weryfikacji podjętych już decyzji zawodowych i podejmowaniu kolejnych wyborów.

Zajęcia doradztwa zawodowego są planowane w sposób, który umożliwia wykorzystanie metod aktywizujących, dobieranych z uwzględnieniem m.in. wieku uczestników zajęć oraz celów, jakie mają być osiągnięte. W trakcie zajęć uczeń planuje, podejmuje działania, decyduje i je argumentuje.

Testy predyspozycji i zainteresowań zawodowych pełnią funkcję wspomagającą i ich wyniki omawia się indywidualnie z uczniem.

Na zajęciach związanych z doradztwem zawodowym planuje się w miarę możliwości i zasadności korzystać z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych co zwiększy ich atrakcyjność i jednocześnie usprawni kompetencje kluczowe uczniów.

Jedną z możliwości realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym jest wolontariat. Pozwala on na sprawdzenie przez uczniów stopnia dopasowania własnych predyspozycji i preferencji do środowiska pracy związanego

z konkretnym zawodem. Ponadto kształtuje postawę pracy polegającą na samodzielnym i odpowiedzialnym planowaniu zadań i ich konsekwentnej realizacji. Ważnym elementem wolontariatu jest również kształtowanie kompetencji obywatelskich i orientacji prospołecznej.

Realizacja zajęć odbywa się zgodnie z obowiązującym Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego (WSDZ).

- zdania niedokończone pobudzające uczestników do refleksji na temat działań związanych z własnym rozwojem i innymi elementami doradztwa zawodowego;
- wypracowanie przez ucznia liceum wymiernych efektów, np. sformułowanie planu kariery, zgromadzenie składowych portfolio (wypracowanie efektów pracy indywidualnej i grupowej);
- indywidualny plan działania – IPD obejmujący zadania do wykonania w odniesieniu do wyznaczonego celu edukacyjno-zawodowego.

Taki sposób weryfikacji uświadomi uczniom potrzebę rozpoznawania własnych zainteresowań i predyspozycji do wykonywania określonych zawodów. Umożliwi prawidłowy wybór kierunku dalszego kształcenia. Pomoże także zidentyfikować, wyselekcjonować i uporządkować informacje przydatne w rozwoju edukacyjno-zawodowym z uwzględnieniem całonocowego doradztwa kariery. Wskaże możliwości praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy umiejętności i kompetencji

VII. Ewaluacja programu

Ewaluacja wewnętrzna programu będzie realizowana w ramach Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Efektem ewaluacji będzie doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, rodziców i nauczycieli zaangażowanych w doradztwo zawodowe oraz potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy. Realizacja programu będzie na bieżąco monitorowana. Ewaluacja będzie dokonywana poprzez analizę dokumentacji – tematyki zajęć, analizę wytworów pracy uczniów, rozmowy z uczniami i nauczycielami, analizę wyników obserwacji.

Program został pozytywnie zaopiniowany
przez Radę Pedagogiczną LO
dnia 27.09.2024

ukwate nr 35/2024

DYREKTOR LICEUM

mgr Ryszard Ostrowski